

מסכת מגילה דף ד

- **ואמר רבי יהושע בן לוי**, אוד ואונו וגיא החרשים (מערי בנימין) מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הו, ואע"פ שחומותיהם נראות חדשות, ריב"ל גמר מרביה שבאמת היו מוקפות מימות יהושע, וחרוב בימות פילגש בגבעה, ואתא אלפעל ובנה אותה עוד פעם, והדר אינפול, ואתא אסא והחזיקן.
- **ואמר רבי יהושע בן לוי**, נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס, שגזרת המן היתה על כל היהודים.
- **ואמר רבי יהושע בן לוי**, פורים שחל להיות בשבת, שואלין ודורשין בענינו של יום, ואע"פ דתניא בכל יום טוב שדורשין בענינו של יום, ה"א שאין לעשות כן בפורים, דאם דורשין בפורים, אתי לידי קריאת מגילה, ואפשר שיעבירנה ד' אמות ברשות הרבים וכדרבה לקמן, קמ"ל שאין חוששין לכך ומותר לדרוש בשבת.
- **ואמר רבי יהושע בן לוי**, חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, דהיינו לקרות עוד פעם ביום, זכר לנס שהיו זועקין בימי צרתן יום ולילה, שנאמר לגבי אסתר במזמור למנצח על אילת השחר, "אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי". ורבי חלבו בשם עולא ביראה למד ממזור ארוממך ה' כי דליתני, דדרשין בפסיקתא במרדכי ואסתר והמן ואחשורוש, ומשבח ה' בקריאת מגילה, "למען יזמרך כבוד ולא ידום (היום) ה' אלקי לעולם אודך (אף בלילה).

ר' חנינא - חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה כדן שיפסקו מים ומזון לאחיהם שבכרכין.	
תירוץ הגמ'	קושית הגמ'
משום דאזי יהא י' אדר, וי' אדר לא תקינו רבנן.	למימרא דתקנתא דכרכין, והתנן חל להיות בשני, כפרים קורין בו ביום, ואם תקנתא דכרכין, אמאי אין מקדימין ליום הכניסה?
משום דאין מקדימין מיום הכניסה ליום הכניסה.	ת"ש חל להיות ביום החמישי, כפרים קורין בו ביום, ואם תקנתא דכרכין, אמאי אין מקדימין ליום הכניסה?
באמת אין תקנה לכרכין, אלא שכר לבני הכפרים, והכי קאמר, "מפני שמספקין מים ומזון לאחיהן שבכרכין", והיכא דאין נכנסין, אין קולא להם, ואין כאן שכר, ולכן אין מקדימין.	ת"ש א"ר יהודה, אימתי מקום שנכנסים בשני ובחמישי, אבל מקום שאין נכנסים בשני ובחמישי, אין קורין אותה אלא בזמנה, ואי ס"ד תקנתא דכרכין היא, אמאי אין מקדימין אפי' כשאין נכנסים כדן שיספקו מים ומזון לאחיהן שבכרכין?

מסכת מגילה דף ז:

- **קושית הגמ'** - אמאי מתחיל המשנה בסדר מנין החדש, שקרינן בי"א, י"ב, י"ג, י"ד, וט"ו, וכשבא לפרשה, נקט סדר ימי השבת, חל להיות בשני בשבת..... חל להיות בשלישי..... וכו'?
- **תירוץ הגמ'** - שאם היה אוחז ימי השבת לפי סדר ימי החדש, יהו נהפכין לו וטועה בגירסתו השונה את המשנה, לפי שהיה צריך להזכירן לאחוריו, אחר השבת דהיינו י"א, בשבת י"ב, בע"ש י"ג וכו'.

- **משנה ב.** - חל להיות בע"ש כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום.
- **גמרא ז:** - יש לפרש משנתנו או אליבא דשיטת רבי או אליבא דשיטת ר' יוסי.
- **שיטת רבי**

חל להיות בערב שבת	ת"ק	רבי
כפרים	מקדימין ליום הכניסה	מקדימין ליום הכניסה
עיירות גדולות	מקדימין ליום הכניסה	קורין בו ביום
מוקפין חומה	קורין בו ביום	קורין בו ביום
מאי טעמא?	"בכל שנה ושנה", מה כל שנה ושנה עיירות קודמות למוקפין, אף כאן עיירות קודמות למוקפין.	"בכל שנה ושנה", מה כל שנה ושנה אין עיירות נדחין ממוקפין, אף כאן לא ידחו עיירות ממוקפין.
ואימא....	מה כל שנה ושנה אין עיירות נדחין ממוקפין, אף כאן לא ידחו עיירות ממוקפין?	מה כל שנה ושנה עיירות קודמות למוקפין, אף כאן עיירות קודמות למוקפין?
תירוץ הגמ'	שאני הכא דלא אפשר.	שאני הכא דלא אפשר.

• שיטת רבי יוסי

חל להיות בערב שבת	ת"ק	רבי יוסי
כפרים	מקדימין ליום הכניסה	מקדימין ליום הכניסה
עיירות גדולות	קורין בו ביום	קורין בו ביום
מוקפין חומה	מקדימין ליום הכניסה	קורין בו ביום
מאי טעמא?	"בכל שנה ושנה", מה כל שנה ושנה עיירות בי"ד זמנו של זה לא זמנו של זה, אף כאן.....	"בכל שנה ושנה", מה כל שנה ושנה אין מוקפין קודמין לעיירות, אף כאן אין מוקפין קודמין לעיירות.
ואימא....	מה כל שנה ושנה אין מוקפין קודמין לעיירות, אף כאן אין מוקפין קודמין לעיירות?	מה כל שנה ושנה זמנו של זה לא כזמנו של זה, אף כאן זמנו של זה לא זמנו של זה?
תירוץ הגמ'	שאני הכא דלא אפשר.	שאני הכא דלא אפשר.

מסכת מגילה דף ד:

• **קושית הגמ'** - וסבר רבי אין עיירות נדחין ממקומן, והתניא.... רבי אומר, הואיל ונדחו עיירות ממקומן, ידחו ליום הכניסה, וא"כ ראינן שרבי סבר שעירות נדחין ממקומן?

חל להיות בשבת	ת"ק	רבי
כפרים	מקדימין ליום הכניסה	מקדימין ליום הכניסה
עיירות גדולות	קורין בערב שבת	מקדימין ליום הכניסה
מוקפין חומה	למחר	למחר

• **תירוץ הגמ'** - התם זמנם שבת, והואיל דנדחו, ידחו, והכא זמנם ערב שבת, ולכן אין נדחין ממקומן.

• **רבי חלבו אמר ר' הונא**, פורים שחל להיות בשבת, הכל נדחין ליום הכניסה, והיינו כפרים ועיירות גדולות, שכל הנדחין, ידחו ליום הכניסה, אבל מוקפין שאינן נדחין, קורין למחר, **וזה כשיטת רבי**.

• **קושית הגמ'** - דכולי עלמא מיהא מגילה בשבת לא קרינן, מאי טעמא?

• **רבה** - כיון שהכל חייבין במקרא מגילה, ואין הכל בקיין במקרא מגילה, גזירה שמא יטלנה בידו וילך אצל בקי ללמוד, ויעבירנה ד' אמות ברה"ר, והיינו טעמא דלולב ושופר.

• **רב יוסף** - מפני שעניניהם של עניים נשואות במקרא מגילה לקבל מתנות לאביונים, ואי אפשר בשבת.

• **תניא נמי הכי** - הואיל ואמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה, גובין מתנות לאביונים בו ביום ומחלקין בו ביום, משום שעניניהם של עניים נשואות במקרא מגילה, אבל שמחה של מאכל ומשתה (ומשלוח מנות) אין נוהגת אלא בזמנה.